

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูศิลปะระดับชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุข โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. กลุ่มตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การสรุปผลข้อมูลและการอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมหลักการและทฤษฎีต่างๆทางด้านปัจจัยการเรียนรู้ที่มีความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนศิลปะศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้นจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในกรอบด้านวัตถุประสงค์การสอน สาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมและสิ่งเกื้อกูลการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูหัวหน้าหมวดวิชาศิลปะศึกษา(ทัศนศิลป์)ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) จากครูในเขตการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 6 กลุ่มเขต ประกอบด้วย กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มบูรพา กลุ่มศรีนครินทร์ กลุ่มกรุงธนเหนือและกลุ่มกรุงธนใต้ ซึ่งแต่ละกลุ่มมีจำนวนประชากรอยู่ในหลักร้อย ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างจาก

จำนวนประชากรดังกล่าว กลุ่มเขตละ 25%(Librero,1985 อ้างถึงใน ธีรวิมล เอกะกุล, 2544) ได้
โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 โรงเรียน และสุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนละ 1 คน รวม
จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 108 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นแบบสอบถาม
โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็น
แบบสำรวจรายการ(Checklist)

ตอนที่2 สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการ
เรียนรู้อย่างมีความสุข ของครูศิลปะในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์การสอน
2. ด้านสาระการเรียนรู้
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งเกื้อกูลการเรียนการสอน
5. ด้านการประเมินผลการเรียน

ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น
5 ระดับโดยได้กำหนดความหมายไว้ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูศิลปะระดับชั้นประถมศึกษา
ตอนต้นเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคำถามแบบ
ปลายเปิด (Open ended)

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการ
การเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแล้วนำ
มาแก้ไขข้อบกพร่อง
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก้ไขเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจะปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก) ซึ่งได้เลือกพิจารณา
คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้
 - 3.1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน
 - 3.2. เป็นนักวิชาการทางการศึกษาผู้มีผลงานทางการประถมศึกษา 5 ปีขึ้นไป
จำนวน 1 ท่าน
 - 3.3. เป็นนักวิชาการทางศิลปะที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องศิลปศึกษาและมีผล
งานด้านวิชาการทางศิลปะศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 1 ท่าน
 - 3.4. อาจารย์ศิลปะที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนศิลปะ
ศึกษาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปีและมีผลงานวิชาการออกเผยแพร่ จำนวน 1 ท่าน
 - 3.5. อาจารย์ที่สอนระดับประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อยไม่
ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน
4. รวบรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา
5. แก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับ
สมบูรณ์
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ครูศิลปศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
ศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง จำนวน 12 โรงเรียน
โรงเรียนละ 1 คน
7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดย
ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) (ประคอง กรวรรณสูตร,
2542) ซึ่งเป็นการวัดความสอดคล้องภายในมีสูตรดังต่อไปนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมดหรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนผู้รับการทดสอบทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูตร, 2542)

จากการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) กับตัวอย่างประชากร ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94

8. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ต้องการศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการ สำนักงานการศึกษา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตแต่ละสำนักงานเขต เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และครูหัวหน้าหมวดวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 108 โรงเรียน และเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์โดยการส่งแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนได้สะดวก

4.3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 108 ฉบับ ได้รับคืนกลับมา 98 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และใช้ในการวิเคราะห์ได้ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.74

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับคืนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูตร, 2542)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของครูศิลปะระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข ในด้านวัตถุประสงค์การสอน ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งกีดขวางการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การสรุปข้อมูลจากครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำถามแต่ละข้อโดยใช้สูตร

1.

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X}	=	มัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย
$\sum fx$	=	ผลรวมของคะแนนทุกคนในกลุ่ม
N	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2.

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D.	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx$	=	ผลรวมของคะแนนทุกคนในกลุ่ม
$\sum fx^2$	=	ผลรวมของคะแนนกำลังสอง
N	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

(ประกอบ กรรณสูตร, 2542)

หลังจากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาทำการแปรความหมาย และวิเคราะห์โดยถือเกณฑ์การแปลความหมายดังต่อไปนี้

4.50-5.00	หมายถึง มีความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50-4.49	หมายถึง มีความเห็นในระดับเห็นด้วย
2.50-3.49	หมายถึง มีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ
1.50-2.49	หมายถึง มีความเห็นในระดับไม่เห็นด้วย
1.00-1.49	หมายถึง มีความเห็นในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นำข้อมูลดิบมาทำการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC (Statistical Package for the Social Science)ประมวลผลสรุปแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา โดยการรวบรวมจากผู้ตอบแบบสอบถามและจัดหมวดหมู่โดยพิจารณาว่าข้อเสนอแนะใดผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน นำมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางแจกแจงความถี่

6. การสรุปผลข้อมูลและการอภิปรายผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยสรุปผลโดยนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง การบรรยาย การอภิปราย พร้อมข้อเสนอแนะและในขั้นของการสรุป